

Εισαγωγική Ομιλία Προέδρου ΕΕΤΤ
Δρ. Λεωνίδα Ι. Κανέλλου
7^ο Διεθνές Συνέδριο ΕΕΤΤ
«Ψηφιακές Επενδύσεις για την Ανταγωνιστικότητα και την Ανάκαμψη»
Αθήνα, 14 -15 Ιουνίου 2012

Κύριε Υπουργέ,
Κυρίες και κύριοι,

Με μεγάλη μου χαρά σας καλωσορίζω στο 7^ο Διεθνές Συνέδριο της ΕΕΤΤ με θέμα: "Ψηφιακές Επενδύσεις για την Ανταγωνιστικότητα και την Ανάκαμψη".

Το Συνέδριό μας είναι εξαιρετικά επίκαιρο, αφού λαμβάνει χώρα σε μια κρίσιμη συγκυρία όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά και ολόκληρη την Ευρώπη, όπου η εξεύρεση πρακτικών λύσεων στο ζήτημα της ανάπτυξης προβάλλει ως επιτακτική ανάγκη.

Μέσα από τις παρουσιάσεις διακεκριμένων ομιλητών και μέσω διαλόγου με την Πολιτεία, την αγορά και το κοινό που το παρακολουθεί, στόχος μας είναι να καταλήξουμε σε απαντήσεις, σε δύο τουλάχιστον κρίσιμα ερωτήματα :

- Πρώτον, με ποιούς όρους οι επενδύσεις σε ευρυζωνικές υποδομές και προηγμένες υπηρεσίες, υπό συνθήκες ύφεσης, μπορούν να προσφέρουν διέξοδο από την οικονομική κρίση;
- Δεύτερον, πώς θα μπορέσουμε να μετατρέψουμε την κρίση σε ευκαιρία, αξιοποιώντας τις δυνατότητες της διαδικτυωμένης οικονομίας προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων;

Είναι γενικά παραδεκτό ότι οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών αποτελούν καταλύτη οικονομικής ανάπτυξης. Η παραδοχή αυτή αποτυπώνεται στην πολιτική πρωτοβουλία της Ευρώπης «Ψηφιακό Θεματολόγιο 2020». Ως γνωστόν, η πρωτοβουλία αυτή στοχεύει, μεταξύ άλλων, να εξασφαλίσει, σε κάθε ευρωπαϊκό πολίτη, ταχεία ευρυζωνική πρόσβαση (τουλάχιστον 30 Mbps) και υπερταχεία ευρυζωνική πρόσβαση (50Mbps για όλους έως 100 Mbps για το 50% των πολιτών) μέχρι το έτος 2020, όχι ως αυτοσκοπός αλλά για να εξυπηρετήσει την παροχή πανευρωπαϊκών υπηρεσιών υπό συνθήκες εμπιστοσύνης, διαλειτουργικότητας και ασφάλειας.

Για την πρακτική υλοποίηση των σχετικών υποστηρικτικών δράσεων, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, σε πρόσφατη μελέτη της, υπολόγισε το επενδυτικό κόστος ανά χώρα. Για την Ελλάδα, σύμφωνα με εκτιμήσεις απαιτούνται ποσά από 1,4 έως 4,5 δισ. ευρώ μέχρι το 2020, ανάλογα με τον βαθμό κάλυψης των στόχων που προβλέπονται στην Ψηφιακή Ατζέντα από άποψη ταχύτητας (ονομαστική, πραγματική, εγγυημένη...) και διαθεσιμότητας στον πληθυσμό (ορισμός νοικοκυριών κ.λ.π).

Αν λοιπόν ο δρόμος της ανάκαμψης είναι σε μεγάλο βαθμό ψηφιακός, τότε η επιτυχία του εγχειρήματος απαιτεί μία «Εθνική Ευρυζωνική Στρατηγική». Κατά πάγια θέση μας, μια τέτοια διαδικασία, πρέπει να περιλαμβάνει δύο άξονες, αφενός μεν «προηγμένες ευρυζωνικές υποδομές», αφετέρου δε «καινοτόμες ψηφιακές υπηρεσίες», με μετρήσιμους στόχους και δράσεις και εμπλοκή όλων των φορέων.

Για την ψηφιακή ανάπτυξη χρειάζεται, λοιπόν, σχέδιο και στοχευμένες δράσεις σε συμφωνία με την αγορά, τη βιομηχανία, την επενδυτική κοινότητα και τους χρήστες, ώστε το αναπτυξιακό μοντέλο που θα ακολουθήσουμε να είναι ρεαλιστικό και βιώσιμο. Μόνο έτσι θα μπορέσουμε επιτέλους να κάνουμε το επόμενο βήμα και να βγούμε από το φαύλο κύκλο της ύφεσης που έχουμε βρεθεί ως χώρα.

Είναι γεγονός ότι στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικά βήματα προόδου και η αγορά των τηλεπικοινωνιών έχει παρουσιάσει σημαντική ανάπτυξη. Ο χάρτης ευρυζωνικής κάλυψης της EETT απεικονίζει την πραγματική κατάσταση των σταθερών ευρυζωνικών συνδέσεων στην Ελλάδα, όπως είναι σήμερα. Παρά τα θετικά βήματα, είναι προφανές ότι απέχουμε ακόμα πολύ από την επίτευξη του στόχου «Ευρυζωνικότητα παντού και για όλους» που θα πρέπει να γίνει όραμα και οδηγός μας για τα επόμενα χρόνια.

Στο ιδιαίτερο γεωγραφικό περιβάλλον της χώρας μας, με πολλές αγροτικές και νησιωτικές περιοχές, το όραμα αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την κατάλληλη ανάπτυξη και μίξη σταθερών και κινητών ευρυζωνικών δικτύων. Με άλλα λόγια, τα σταθερά δίκτυα οπτικών ινών (FTTH, FTTC...) θα πρέπει να συνδυαστούν κατά περίπτωση με τεχνολογίες ασύρματης και κινητής (4G, LTE...) ευρυζωνικότητας. Μόνο έτσι θα καταφέρουμε να υπάρξει διάθεση δικτύων υψηλών ταχυτήτων σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο τμήμα του ελληνικού πληθυσμού, στα ορεινά χωριά και στα νησιά μας.

Όλα τα παραπάνω προϋποθέτουν νέα έργα υποδομής και κίνητρα προς την αγορά προκειμένου να ανέβει σταδιακά τα σκαλιά της «κλίμακας των

επενδύσεων». Κεντρικό ρόλο για κάθε αναπτυξιακή προσπάθεια διαδραματίζει πρωτίστως η ύπαρξη κατάλληλων εργαλείων χρηματοδότησης.

Τα βασικά ερωτήματα όμως παραμένουν: «Ποια η μορφή των επενδύσεων, χαμηλότοκα δάνεια, κρατικές ενισχύσεις, χρηματοδοτική σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα...», « ποιος θα επωμισθεί το κόστος των επενδύσεων αυτών;» και «πόσο είναι ελκυστικές οι επενδύσεις αυτές για τις τράπεζες και τον ιδιωτικό τομέα και σε ποιο χρονικό ορίζοντα θα υπάρξει επιστροφή των επενδύσεων ». Τις απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά θα αναζητήσουμε από τους ειδικούς που μας έκαναν την τιμή να συμμετάσχουν στο συνέδριό μας.

Η άποψη της ΕΕΤΤ είναι ότι για να διευκολυνθούν οι επενδύσεις στο χώρο των τηλεπικοινωνιών, απαιτείται να μειωθεί δραστικά το κόστος ανάπτυξης νέων δικτύων, σταθερών και κινητών, μέσω συνεπένδυσης και κοινής χρήσης υποδομών μεταξύ παρόχων.

Σημαντικές είναι επίσης οι συνέργειες παρόχων δικτύων μεταξύ τους αλλά και με άλλους φορείς, ήτοι με τρίτους διαχειριστές υποδομών, όπως εταιρίες διαχείρισης φυσικού αερίου, ενέργειας ή ύδρευσης, καθώς και με το κράτος, μέσω συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ).

Μία καινοτόμος πρόταση της ΕΕΤΤ, την οποία επαναφέρουμε, είναι να γίνει υποχρεωτική η ένταξη της μελέτης ινο-οπτικής καλωδίωσης στα δικαιολογητικά για την έκδοση αδειών οικοδομής, όπως ισχύει σήμερα για την ηλεκτρική και υδραυλική εγκατάσταση και το πιστοποιητικό ενεργειακής κατανάλωσης. Με τον τρόπο αυτό θα δημιουργηθούν σταδιακά “ψηφιακά ώριμα” κτίρια (FTTH ready) που θα συνδεθούν εύκολα με τα ευρυζωνικά δίκτυα που θα κατασκευαστούν, όπως συμβαίνει με τα λοιπά δίκτυα ύδρευσης ή αποχέτευσης, επιτρέποντας την άμεση διάθεση στους κατοίκους υπηρεσιών υψηλής ποιότητας.

Θα πρέπει ακόμα να υπάρξουν εξωστρεφή και ευέλικτα επιχειρηματικά και επενδυτικά σχήματα, όπως κοιτίδες επιχειρηματικότητας (clusters). Γενικότερα θα πρέπει να αναπτυχθεί μία κουλτούρα «καινοτομίας» η οποία όμως θα πρέπει να εντάσσεται σε ένα Μακροπρόθεσμο Επενδυτικό Σχέδιο. Βραχυπρόθεσμα σχέδια ανάπτυξης παράλληλων δικτύων, υπό τις παρούσες συνθήκες, είναι καταδικασμένα σε αποτυχία. Δίκτυα ανοικτής πρόσβασης σε όλους υπό ισότιμες και αντικειμενικές συνθήκες μπορούν να αποτελέσουν δυναμικές πλατφόρμες ανάπτυξης συνδυαστικών υπηρεσιών πρόσβασης, επικοινωνίας και περιεχομένου αλλά και βελτίωσης της συνολικής παραγωγικότητας της οικονομίας.

Οι νέες υπηρεσίες δημιουργούν την απαίτηση για νέα ταχύτερα δίκτυα, τα οποία υποστηρίζουν νέες υπηρεσίες αυξημένης χωρητικότητας οι οποίες με την σειρά τους καταναλώνουν περισσότερους δικτυακούς πόρους και ούτω καθεξής.

Πρόσφατες έρευνες καταλήγουν ότι ο διπλασιασμός της ταχύτητας των ευρυζωνικών συνδέσεων αυξάνει κατά 0,3% το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν. Άλλες μελέτες εκτιμούν ότι αύξηση της τάξης του 10% στην ευρυζωνική διείσδυση οδηγεί σε αύξηση του ΑΕΠ μιας χώρας κατά 0,9% έως 1,5%.

Στις μέρες μας η εξάπλωση των ασύρματων διασυνδεδεμένων συσκευών οδήγησε σε μία απίστευτη έκρηξη μεταφοράς δεδομένων, από τους λεγόμενους Over The Top players, δημιουργώντας την ανάγκη για μεγαλύτερες ταχύτητες πρόσβασης, αλλά και τροφοδοτώντας την ολοένα αυξανόμενη ζήτηση για υπηρεσίες κινητής ευρυζωνικότητας.

Οι επενδύσεις σε υποδομές υψηλών ταχυτήτων στην Ευρώπη αναμένεται ότι θα τονώσουν σημαντικά την απασχόληση, δημιουργώντας νέες δεξιότητες και νέα επαγγέλματα σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η τηλε-εργασία, η online διαδραστική διαφήμιση, οι τρισδιάστατες ψηφιακές εκτυπώσεις, η βιομηχανία περιεχομένου, η διαδικτυακή τηλεόραση, το βίντεο υψηλής ευκρίνειας, η μουσική, τα κοινωνικά δίκτυα, η ανάπτυξη εφαρμογών για κινητά δίκτυα κ.ο.κ.

Σταδιακά αρχίζουμε να μιλάμε ολοένα και περισσότερο για «το Διαδίκτυο των Πραγμάτων». Όλο αυτό το σύγχρονο «γαϊτανάκι» υπηρεσιών και συσκευών είναι αναμενόμενο πως οδηγεί στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, κάτι που πάρα πολλές χώρες σήμερα χρειάζονται απεγνωσμένα. Η Ελλάδα δεν αποτελεί εξαίρεση.

Βασική προϋπόθεση όμως για την εξάπλωση των νέων μορφών εργασίας στην ψηφιακή οικονομία είναι να υπάρξει στη χώρα μας κατάλληλο νομικό πλαίσιο, που θα ρυθμίζει την τηλεργασία, τις εξ αποστάσεως χρηματο-οικονομικές υπηρεσίες, το ηλεκτρονικό εμπόριο, την ηλεκτρονική τιμολόγηση, τις ηλεκτρονικές προμήθειες, την ηλεκτρονική επικοινωνία με κρατικές αρχές κλπ.

Η ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας στη λειτουργία κράτους και επιχειρήσεων θα διευκολύνει την πάταξη της γραφειοκρατίας, την εξοικονόμηση χρόνου από μετακινήσεις και τη βελτίωση της παραγωγικότητας της κρατικής μηχανής.

Παράλληλα, ο πολίτης, από παθητικός καταναλωτής αποκτά φωνή και βήμα έκφρασης και μετατρέπεται σε πρωταγωνιστή των εξελίξεων, όπως προκύπτει από την ολοένα αυξανόμενη αξιοποίηση του διαδικτύου και των κοινωνικών

δικτύων ως εργαλείων αμφίδρομης πολιτικής επικοινωνίας και κοινωνικού ελέγχου.

Κύρια δυσκολία για την ευρεία εξάπλωση των ΤΠΕ παραμένει η έλλειψη τεχνολογικών δεξιοτήτων και ο ψηφιακός αναλφαβητισμός, μειονεκτήματα που θα πρέπει να καταπολεμηθούν μέσω συντονισμένων εκπαιδευτικών και ενημερωτικών δράσεων.

Οι ηλεκτρονικές επικοινωνίες είναι ζήτημα που ξεπερνά εξ ορισμού τα στενά εδαφικά όρια μια χώρας. Συνεπώς, απαιτείται να υπάρχει ένα ενοποιημένο ρυθμιστικό πλαίσιο που να καθορίζει τουλάχιστον σε πανευρωπαϊκό επίπεδο τους κανόνες τους παιχνιδιού. Σημαντικό ρόλο στην κατεύθυνση αυτή διαδραματίζει το Σώμα Ευρωπαϊών Ρυθμιστών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών(BEREC). Το BEREC αποτελεί επίσημο ευρωπαϊκό όργανο, όπου συμμετέχουν οι 27 Ρυθμιστικές Αρχές των κρατών μελών. Κύρια αποστολή του είναι να συμβάλλει στην ανάπτυξη και καλύτερη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με σκοπό να εξασφαλισθεί η συνεπής εφαρμογή του ρυθμιστικού πλαισίου της ΕΕ για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

Το BEREC γνωμοδοτεί και συμβουλεύει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο, την αγορά, καθώς και τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές για θέματα, όπως η συντονισμένη ανάπτυξη ευρυζωνικών δικτύων και υπηρεσιών, υπό συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, ο καθορισμός των τελών τερματισμού, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό δίκαιο, η ουδετερότητα του διαδικτύου (net neutrality), η διαφάνεια και η ποιότητα των υπηρεσιών, καθώς και η προστασία του καταναλωτή. Η ΕΕΤΤ συμμετέχει στο BEREC με πρωταγωνιστικό πλέον ρόλο μέσω της αντιπροεδρίας της για το έτος 2012 και της παμψηφεί εκλογής της στην προεδρία του Σώματος για το έτος 2013.

Η Ανεξάρτητη Αρχή μας συμβάλλει αποφασιστικά, με μετρήσιμες δράσεις και απτά αποτελέσματα, στην αναπτυξιακή προοπτική της χώρας μας με βραχίονα τον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Μεταξύ άλλων δράσεων, η ΕΕΤΤ προστατεύει τον ανταγωνισμό ανάμεσα στους παρόχους, αξιοποιεί σπάνιους εθνικούς πόρους όπως το φάσμα ραδιοσυχνοτήτων, προάγει το συμφέρον του καταναλωτή, τον προστατεύει από αθέμιτες χρεώσεις και δημιουργεί εργαλεία ελέγχου ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ακόμα, η Αρχή μας αποτελεί αξιόπιστο συνομιλητή της Πολιτείας, της αγοράς και των καταναλωτών, ώστε να γίνει πράξη το όραμα της καθολικής ευρυζωνικότητας ως δυναμικού εργαλείου πρόσβασης στην κοινωνία της Γνώσης και στη συμμετοχική δημοκρατία.

Κλείνοντας θέλω να πω πως με το συνέδριο αυτό, η Ανεξάρτητη Αρχή μας φιλοδοξεί να προβάλλει και να καταγράψει τις απόψεις όλων, ώστε να γίνει άμεσα

το επόμενο βήμα προς την ψηφιακή ευρυζωνική και οικονομική ανάκαμψη της χώρας. Σας ευχαριστώ όλους που ήρθατε σήμερα εδώ, ζητώ την ενεργή συμμετοχή σας και σας εύχομαι να απολαύσετε όλες του τις ενότητες.